Talousarvioesitys 2020 ja julkisen talouden suunnitelma 2020-2023

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

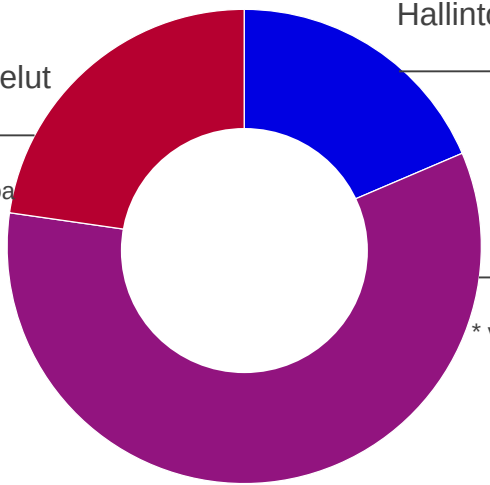
Ylijohtaja Sabina Lindström
Yksikön johtaja Sanna Ruuskanen

Liikenne- ja viestintävaliokunta 18.10.2019

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne- ja viestintäministeriön budjetti

- LVM:n pääluokka vuoden 2020 talousarviossa on noin 3,5 miljardia euroa
- Pääluokan momenttirakenne uudistetaan vuoden 2020 talousarviossa siten, että siinä on kolme lukua ja 18 menomomenttia (kuvio uuden lukurakenteen mukainen)

Hallinto ja toimialan yhteiset menot
636 milj. euroa *

* arvonlisäveromenot 432 milj. euroa

Liikenteen ja viestinnän palvelut
771 milj. euroa

* TV- ja radiorahasto 532 milj. euroa
* henkilöliikenteen ostot 108 milj. euroa

Liikenne- ja viestintäverkot
2 082 milj. euroa

* perusväylänpito 1 409 milj. euroa
* väyläverkon kehittäminen 351 milj. euroa

Määrärahat luvuittain vuoden 2020 talousarviossa

1 000 euroa	TA 2019*	TAE 2020
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	569 633	635 848
10. Liikenne- ja viestintäverkot	1 563 108	2 082 208
20. Liikenteen ja viestinnän palvelut	741 035	771 463
Hallinnonala yhteensä	2 873 776	3 489 519
Kehykseen kuuluvaa	1 970 060	2 525 320
Kehyksen ulkopuolella	903 716	964 199

* Esitystapa uuden lukurakenteen mukainen

Keskeiset nostot

- LVM:n pääluokassa on runsaat 600 milj. euroa lisäystä vuoden 2019 talousarvioon verrattuna
- Lisäys aiheutuu hallitusohjelman mukaisista merkittävistä panostuksista mm. liikenneverkon parantamiseen, korjausvelan hallintaan sekä julkiseen henkilöliikenteeseen
- Liikenteen päästöjä pyritään vähentämään mm. osoittamalla lisärahoitusta raideyhteyksien sähköistämiseen, julkisen henkilöliikenteen ilmastoperusteisiin toimenpiteisiin sekä kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen
- Toimenpiteitä nopeiden raideyhteyksien edistämiseksi
- Jatkossa valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma ohjaa osaltaan määrärahojen kohdentamista

Liikenne- ja viestintäverkot

- Liikenne- ja viestintäverkkojen määrärahoista valtaosa eli 1,4 miljardia euroa kohdennetaan teiden, ratojen ja vesiväylien perusväylänpitoon
- Perusväylänpidon määrärahaan sisältyy parlamentaarisen työryhmän esityksen mukainen 300 milj. euron pysyvä tasokorotus
- Tasokorotuksella pyritään hallitsemaan korjausvelkaa ja purkamaan sitä asteittain
- Hallitusohjelman mukaisesti 20 milj. euroa tasokorotuksesta esitetään käytettäväksi teiden talvikunnossapidon parantamiseen
- Yhdessä muiden korotusten kanssa perusväylänpidon rahoitukseen tulee lisäystä 362 milj. euroa vuonna 2020
- Eri puolilla Suomea rahoitetaan useita pieniä liikenneverkon parantamishankkeita, joilla edistetään kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä, liikenneturvallisuutta ja elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuutta
- Vaarallisten tasoristeysten poistamiseen osoitetaan 12 milj. euron lisämääräraha vuodelle 2020 ja 10 milj. euron lisämääräraha vuodelle 2021
- Yksityistieavustuksiin esitetään 20 milj. euroa, jossa on lisäystä 3 milj. euroa

Liikenneverkon kehittämishankkeet

- Pääradan liitännäisiä raideyhteyksiä parannetaan Tampere–Pori, Tampere-Jyväskylä ja Seinäjoki-Vaasa yhteysväleillä
- Tampere-Pori-yhteysväliä nopeutetaan osoittamalla 40 milj. euroa tasoristeysten poistoon
- Tampere–Jyväskylä -radan nopeuttamiseen ja välityskyvyn parantamiseen esitetään 4 milj. euron suunnittelumäärärahaa vuodelle 2020
- Seinäjoki–Vaasa -radan nopeuttamisen suunnitteluun esitetään 3 milj. euron valtuutta
- Kemin Ajoksen meriväylän syventämiseen esitetään 0,2 milj. euron suunnittelumäärärahaa
- Uutena hankkeena aloitetaan Hanko–Hyvinkää -rataosan sähköistäminen, johon esitetään 62 milj. euron valtuutta
- Länsimetron jatkohankkeen valtionavustus on 90 milj. euroa vuonna 2020
- Valtionavustus Raide-Jokerille on 30 milj. euroa ja Tampereen raitiotielle 18,7 milj. euroa v. 2020

Hankeyhtiöt

- Liikenne- ja viestintäministeriö käynnistää neuvottelut Turun tunnin juna -hankeyhtiön sekä Suomi-rata -hankeyhtiön perustamiseksi
- Valtio varautuisi nopeiden raideyhteyksien suunnittelun rahoittamiseen yhteensä noin 118 milj. eurolla
- Valtion osuus koostuisi Pohjolan Rautatiet Oy:n jo saamasta pääomituksesta sekä 15,7 milj. euron lisäpääomituksesta talousarvioesityksen mukaisesti
- Hankeyhtiöiden perustaminen edellyttää, että niihin tulisi omistajiksi myös muita hankkeesta hyötyviä julkisyhteisöjä tai julkisesti omistettuja yhteisöjä. Hankeyhtiöissä voisi olla myös muita osakkaita edellyttäen, että yhtiössä säilyisi julkisomisteinen määräenemmistö
- Muiden osakkaiden tulisi sitoutua hankeyhtiöiden pääomittamiseen 49 % osuudella arvioiduista kustannuksista

Liikenteen ja viestinnän palvelut

- Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostoon esitetään 108,5 milj. euroa, johon sisältyy 20 milj. euron pysyvä tasokorotus ilmastoperusteisiin toimenpiteisiin
- Saariston yhteysaluspalveluihin osoitetaan 19,1 milj. euroa, johon sisältyy 1,25 milj. euron lisäys yhteysalusliikenteen laiturien korjauksiin
- Yhteysalusmomentille esitetään myös 17,5 milj. euron valtuutta 5-vuotisiin saariston yhteysaluspalvelusopimuksiin (Nauvon eteläinen ja poikittainen reitti sekä Houtskari-Iniö –reitti)
- Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamiseen 92 milj. euroa
- Tieliikenteen turvallisuustoimintaan esitetään edelleen 9,1 milj. euroa
- Laajakaistahankkeen toteuttamiseen ei tarvita uutta määrärahaa vuonna 2020; hanke jatkuu aiempien vuosien valtuuksien ja määrärahojen turvin
- Siirto valtion TV- ja radiorahastoon 532,1 milj. euroa Yleisradio Oy:n julkisen palvelun kustannusten kattamiseen

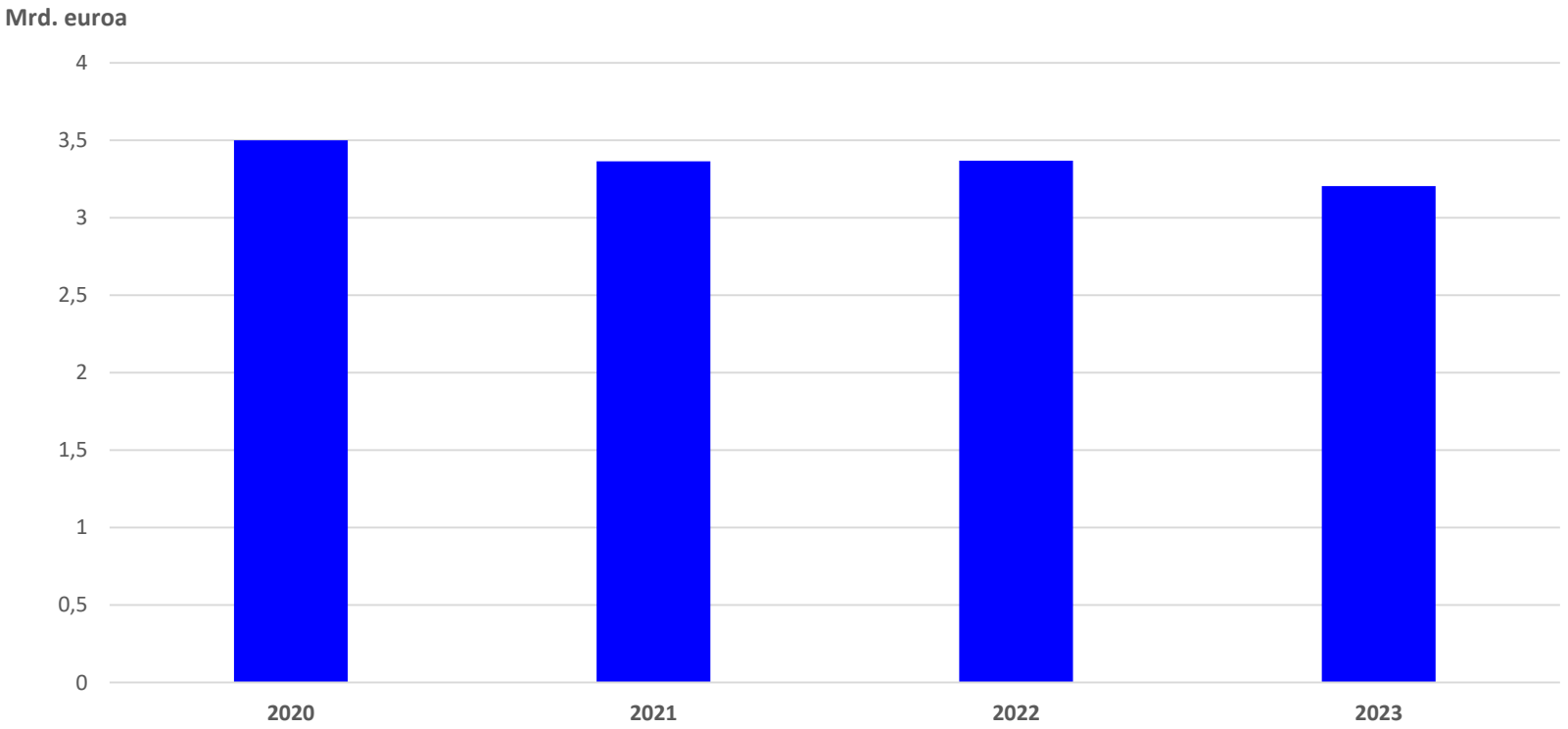
Liikenteen päästöt ja ilmastopolitiikka

- Liikenteen päästövähennystavoitteilla vastataan Suomen tavoitteeseen hiilineutraaliudesta
- Liikenteen päästöt vähintään puolitetaan vuoteen 2030 mennessä askeleena kohti hiiletöntä liikennettä
- 24,5 milj. euroa kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen, josta 14,5 milj. euroa kunnille myönnettäviin valtionavustuksiin ja 10 milj. euroa valtion verkolla tehtäviin toimenpiteisiin
- 20 milj. euroa julkisen henkilöliikenteen päästöjen vähentämiseen
- 6 milj. euroa sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatukeen ja konversioihin kaasu- tai etanolikäyttöisiksi

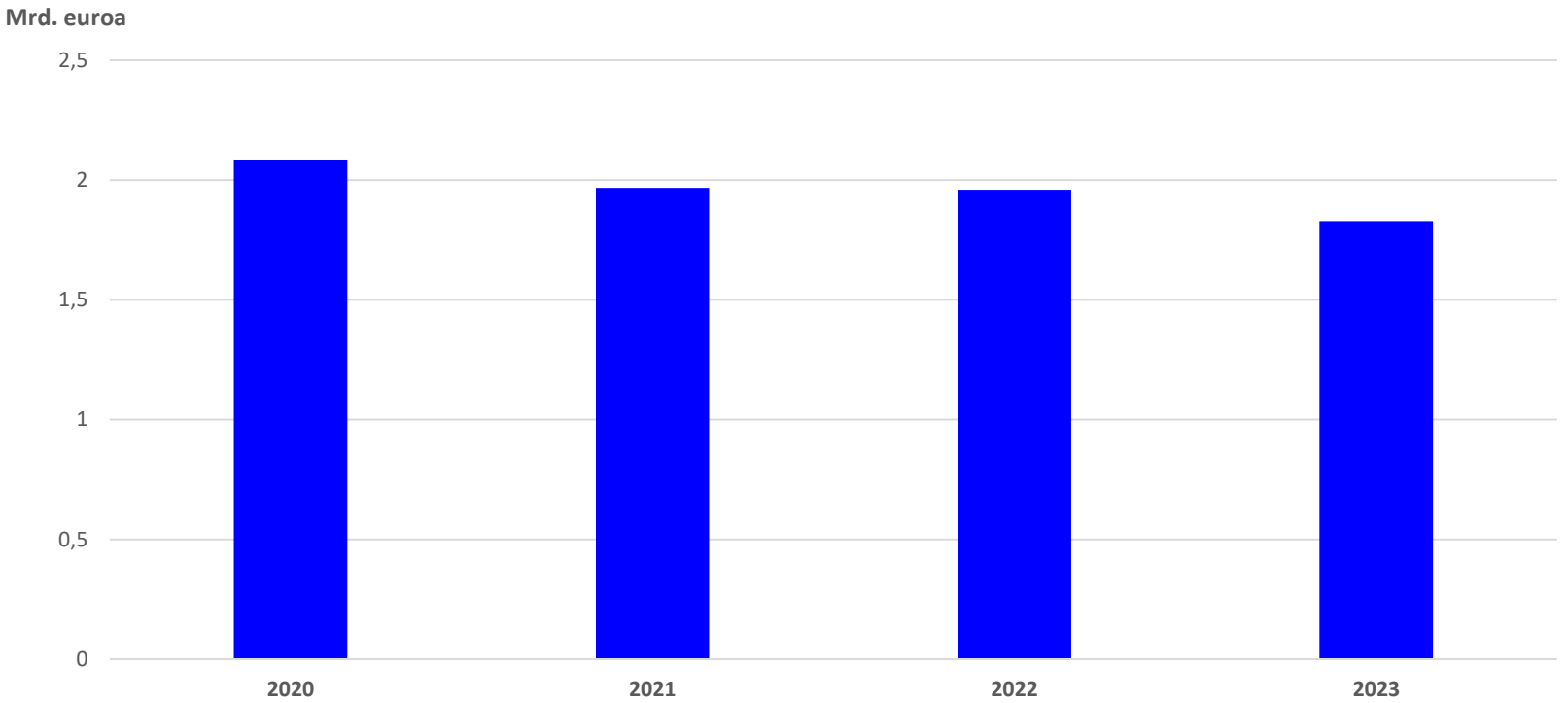
Muita asioita

- Liikenne- ja viestintäministeriölle esitetään 2 milj. euron lisäystä vuodelle 2020 valtioneuvoston ja ministeriön vastuulla olevan kyberturvallisuusvalmiuden nostamiseen ja kyberturvallisuuskoordinointiin
- Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin Kyberturvallisuuskeskukselle esitetään noin 1,2 milj. euron lisärahoitusta vuodelle 2020 ja noin 3,6 milj. euron pysyvää lisärahoitusta vuodesta 2021 alkaen yhteiskunnan kyberhäiriöhallinnan kehittämiseen
- Ilmatieteen laitokselle esitetään keskimäärin runsaan 700 000 euron määrärahaa vuosille 2020-2022 ICAO:n globaalin avaruussääkeskuksen toiminnan rahoittamiseen
- Lisäksi Ilmatieteen laitokselle esitetään keskimäärin 1,15 milj. euron määrärahaa vuosille 2020-2022 ACTRIS-tutkimustoimintaan, joka tuottaa mittauksia ilmastonmuutoksen ja ilmanlaadun politiikkatoimien vaikuttavuuden todentamiseksi

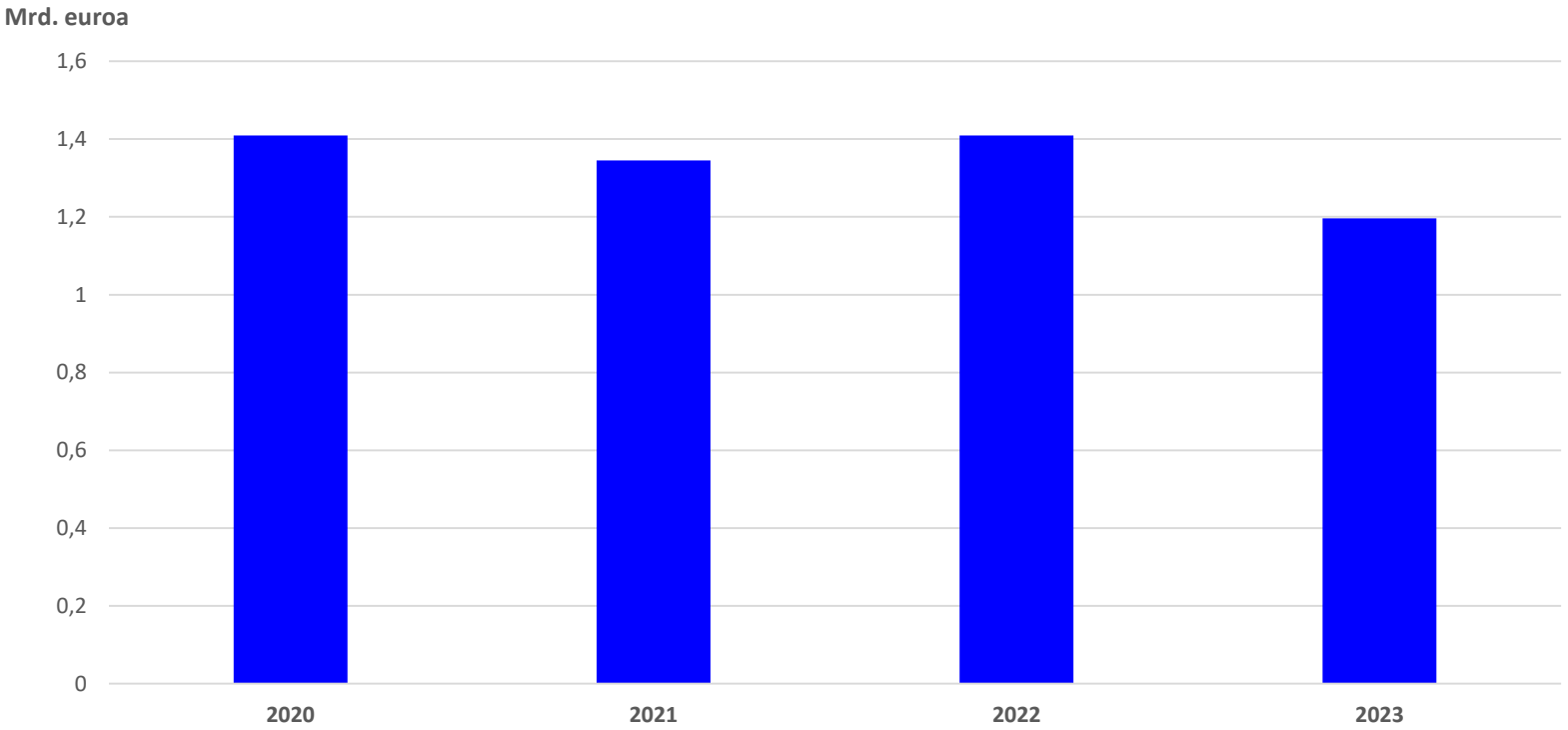
Julkisen talouden suunnitelma 2020-2023, pääluokan 31 määrärahat yhteensä

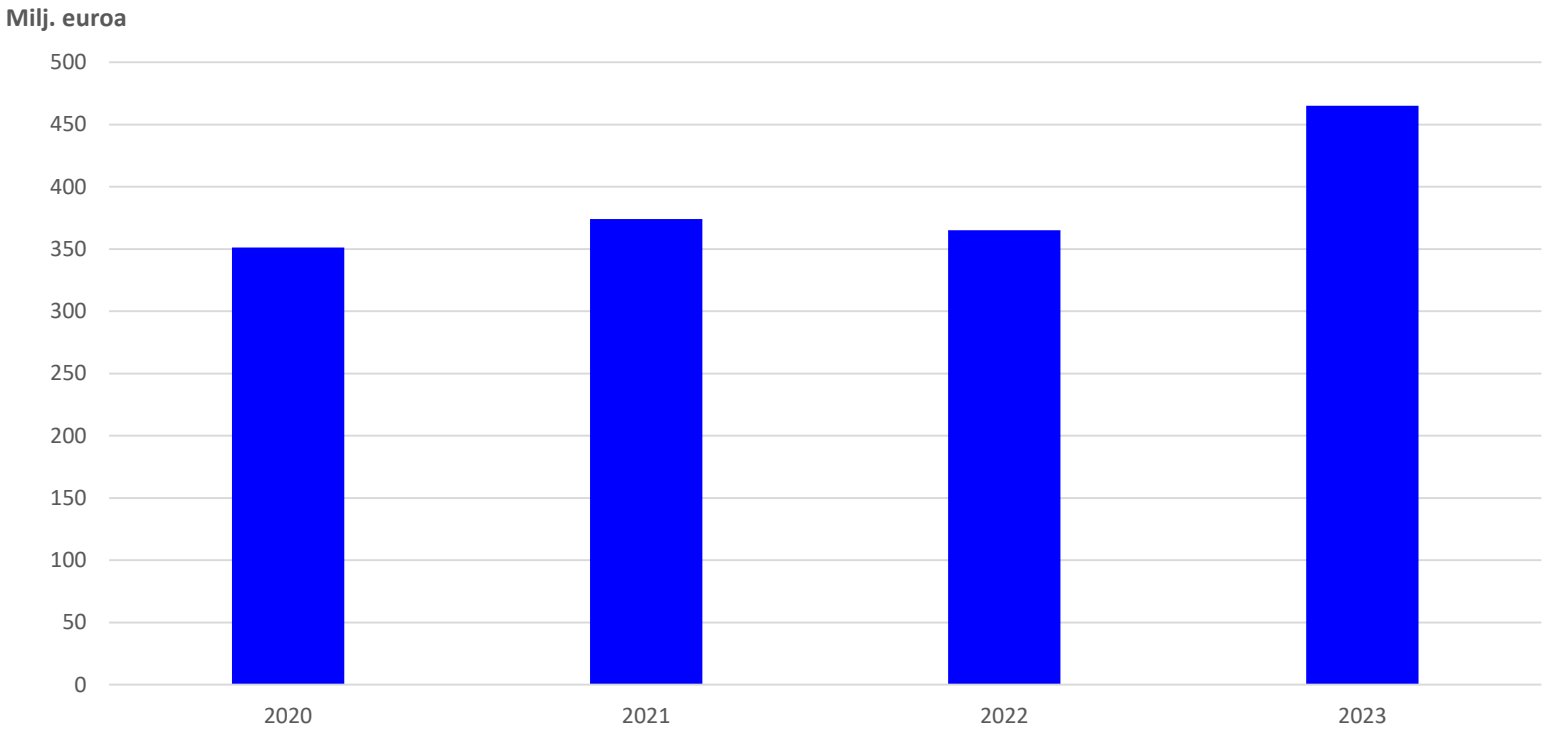
Liikenne- ja viestintäverkkojen (luku 10) määrärahat 2020-2023

Perusväylänpidon määrärahat 2020-2023

Väyläverkon kehittämisen määrärahat 2020-2023

Merkittävimmät muutokset kehyskaudella 2020-2023

- Hallitus ei ole vielä tehnyt päätöksiä kaikista hallitusohjelmassa (kori 2) mainituista kertaluonteisista lisäyksistä vuosille 2020-2022
- Kaikki kertaluonteiset lisäykset poistuvat kehyksistä vuonna 2023
- Vuonna 2023 tehdään hallitusohjelman mukainen 100 milj. euron siirto perusväylänpidosta väyläverkon kehittämiseen